

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

الموجز فی اصول الفقه

اصل برائت، ادله اخباریین

جلسه ۵۲

استاد وافی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ادله الاخباریین علی وجوب الاحتیاط فی الشبهه الحکمیة التحریمیة

الاستدلال بالکتاب:

آیاتی که دستور به تقوی می دهند و حق تقوی را از مکلف می خواهند مثل آیه ۱۰۲ سوره آل عمران. نحوه استدلال: اجتناب از آنچه محتمل الحرمة است مصداق تقوی است و هر آنچه مصداق تقوی است واجب است به حکم آیه، پس در نتیجه اجتناب از محتمل الحرمة واجب است.

اشکال: هرچه مصداق تقوی باشد واجب نیست زیرا تقوی شامل واجبات، مستحبات، حرام ها و

مکروهات می شود فلذا دستور به تقوی دال بر استحباب است نه وجوب و گرنه باید امور مستحبی نیز امامSadiq.tv

واجب می بود.

الاستدلال بالسنة:

اخباریون به طائفه ای از روایات استدلال می کنند:

روایت اول: حرمت افتاء بدون علم

مثل صحیحة هشام بن سالم: قال: قلت لابی عبدالله علیه السلام: ما حق الله علی خلقه؟ قال: ان یقولوا ما

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

یعلمون و یکفوا عما لا یعلمون فاذا فعلوا ذلك فقد ادوا الی الله حقه

و سایر روایات...

در رساله‌های مجاز امام صادق (ع)

اشکال: قول بدون علم در موردی است که افتاء بعدم حرمت واقعی باشد در مورد شبهه، در حالی که اصولیون چنین کاری نمی‌کنند.

روایت دوم: ما ورد من الامر بالاحتیاط قبل الفحص

اشکال: این گونه روایات ناظر به احتیاط قبل از فحص است که از بحث ما خارج است، زیرا بحث ما در Im
جایی است که فحص انجام شده باشد ولی به ادله ای نرسیده باشیم علاوه بر اینکه مورد این روایات شبهه وجوبیه است نه شبهه تحریمی که موضوع بحث ما است.

روایت سوم: لزوم الوقوف عند الشبهه

اشکال: این دست از روایات به چند امر نظر دارند:

۱- یا به شبهه محصوره

۲- یا شبهه بدویه: که حتی اخباریون قائل به احتیاط در آنها نیستند

۳- یا حمل بر استحباب می‌شوند

روایت چهارم: حدیث تثلیث

قوی ترین دلیل اخباریون حدیث تثلیث است که دو گونه روایت شده:

امام صادق علیه السلام: انما الامور ثلاثة: امر بین رَشَدٍ و فِیْتَبَعٍ، و امر بین غِیِّهِ و فِیْجَتَنبٍ و امر مشكل یرد علمه الی الله و رسوله.

پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله: حلال بین و حرام بین و شبهات بین ذلک...

نحوه استدلال: در انتهای روایت امام صادق علیه السلام حضرت اشاره می‌کنند که در مورد شبهات نباید بدون علم فتوا داد بلکه حکم آن را باید به خداوند متعال ارجاع داد.
جواب: همان جوابی است که در دسته اول روایات یعنی حرمت افتاء بدون علم گفته شد.

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

و اما تثلیث در کلام پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله در مورد شبهات موضوعیه است که قطع به وجود حرام در آن وجود دارد و بر شبهات محصوره منطبق می شود و از بحث ما که شبهه بدویه است خارج است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv